

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА
ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ТА ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ**

**ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА В УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ
ОСВІТІ: СВІТОВА ПРАКТИКА ТА СУЧАСНІ ТРЕНДИ**

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

13 квітня 2023 року

Дніпро

**DNIPROPETROVSK STATE UNIVERSITY OF INTERNAL AFFAIRS
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF LAW
AND INNOVATIVE EDUCATION
DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND TACTICAL
SPECIAL TRAINING**

**PHYSICAL CULTURE IN UNIVERSITY EDUCATION:
WORLD PRACTICE AND MODERN TRENDS**

Materials of the International scientific and practical conference

*April 13, 2023
Dnipro*

УДК 378.172
Ф 50

*Схвалено на засіданні наукової ради
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 8 від 20.04.2023 р.)*

Ф 50 Фізична культура в університетській освіті: світова практика та сучасні тренди: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 13 квітня 2023 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 372 с.

Physical Culture in University Education: World Practice and Modern Trends: a collection of materials from the International Scientific and Practical Conference (Dnipro, April 13, 2023). Dnipro : DSUIA, 2023. 372 p.

ISBN 978-617-8032-96-8

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, в якій взяли участь науковці, викладачі та здобувачі закладів вищої освіти та наукових установ України та закордонних держав (Польща, Боснія і Герцеговина, Словенія, Індія, Казахстан, Узбекистан та інші), а також фахівці-практики з фізичного виховання, спорту та реабілітації. Тематика публікацій охоплює актуальні проблеми та розвиток фізичного виховання молоді в умовах воєнного стану, актуальні питання фізичного виховання у закладах вищої освіти, інновації при організації занять спортом та фізичною культурою в сучасних умовах, здоров'язберезувальні технології у фізичному вихованні актуальні питання розвитку фізичних та спеціальних фізичних якостей, професійно-прикладна фізична підготовка, проблеми розвитку компетентностей засобами фізичної культури, організації фізичного виховання при дистанційній формі навчання, актуальні питання оцінки здоров'я та функціонального стану молоді, яка займається спортом тощо.

Матеріали конференції можуть бути використані в науково-дослідній роботі та освітньому процесі ЗВО.

Матеріали подано в редакції авторів тез. Оргкомітет не несе відповідальності за їх зміст та автентичність.

© Автори, 2023
© ДДУВС, 2023

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Андрій ФОМЕНКО (*голова*) – ректор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент, Заслужений юрист України, полковник поліції;

Лариса НАЛИВАЙКО (*заступник голови*) – проректор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України;

Вікторія САВІЩЕНКО (*заступник голови*) – директор Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, доктор юридичних наук, кандидат педагогічних наук, професор;

Ірина СКРИПЧЕНКО (*заступник голови*) – завідувач кафедри фізичного виховання та тактико-спеціальної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент;

Віталій ГРИБАН – професор кафедри фізичного виховання та тактико-спеціальної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор біологічних наук, професор;

Ратко ПАВЛОВИЧ – професор, Університет Східного Сараєво (Боснія і Герцеговина), доктор наук з фізичного виховання та спорту;

Рам Мохан СІНГХ – доцент кафедри фізичного виховання і спорту Університету Пондічеррі (Індія), кандидат наук з фізичного виховання та спорту

Фаррух АХМЕДОВ – викладач Самаркандська філія Інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації фізичного виховання і спорту (Узбекистан), кандидат педагогічних наук, доцент;

Боян БЄЛІЦА – заступник декана з виховної роботи факультету фізичного виховання і спорту Університету Східного Сараєво (Боснія і Герцеговина);

Нікола АКСОВИЧ – доцент Ниського університету (Сербія), кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент;

Віктор БОГУСЛАВСЬКИЙ (*відповідальний секретар*) – завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Мороз Ю. М., Мороз І. Ю. МІСЦЕ ТА ЗНАЧИМІСТЬ ФІЗИЧНОЇ РЕКРЕАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	302
Суханова Г. П., Непша Я. Ю. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	305
Шевчук К. М., Породько М. І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗІЇ В НАВЧАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ...	308
Кабанова О. Є., Зубко Д. Р., Коломієць А. С. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ.....	311
Білошицький В. В. ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ.....	313
Кіктенко І. П. РУХОВІ ЗАВДАННЯ З БАСКЕТБОЛУ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ.....	316
Лук'янець Є. В., Момот О. О. ПРОБЛЕМАТИКА ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП ТА КАТЕГОРІЙ У ЛЕГКІЙ АТЛЕТИЦІ.....	319
Шевченко В. В., Момот О. О. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ЗАСОБАМИ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ.....	323
Тараненко І. В., Матвієнко Д. А. ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВАЖКИХ ПІДЛІТКІВ.....	326
Шостак Є. Ю., Хмара Д. С. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ГРИ У ФУТЗАЛ В УМОВАХ СПОРТИВНОЇ СЕКЦІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ...	328
Shuyan V. M., Nikitin A. D. HISTORICAL DEVELOPMENT OF WASTE HOCKEY IN UKRAINE.....	331
Liya K. V., Sera M., Niya E. G. RELATIONSHIP BETWEEN MOTIVATION AND SELF CONFIDENCE IN SPORTS.....	333
Mrudula M., Devi Krishna K. A., Reshma M. B. MEDIATING ROLE OF PARENTAL SUPPORT IN SELF ESTEEM, ACADEMIC ACHIEVEMENT & SPORTS PARTICIPATION.....	336
Abin J., Vibin N. M. ROLE OF SPIRITUAL WELL-BEING IN DEVELOPMENT OF INTRINSIC MOTIVATION FOR PERFORMANCE ENHANCEMENT IN INDIAN ATHLETES.....	339

4. Корсак О., Султанова І., Іванишин І. Взаємозв'язок фізичної підготовленості ліцеїстів військово-спортивного ліцею з їх рівнем фізичного розвитку. *Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура*. 2019. Вип. 33. С.71-81.
5. Круцевич Т., Червотока М. Стан фізичного здоров'я школярів у закладах загальної середньої освіти в різних умовах фізичного виховання в Україні. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 2022. № 1. С. 34-41.
6. Лашта В. Б. Удосконалення фізичної підготовленості кандидатів на навчання до вищих військових навчальних закладів: дис. ... д-ра філософії з фіз. культури і спорту. Львів, 2022, 216 с.

Мороз Ю. М.,
завідувач кафедри фізичного виховання
і психолого-педагогічних дисциплін
Уманського національного університету садівництва,
кандидат педагогічних наук, доцент (м. Умань)
Мороз І. Ю.,
здобувач вищої освіти
Білостоцький технологічний університет (Польща)

МІСЦЕ ТА ЗНАЧИМІСТЬ ФІЗИЧНОЇ РЕКРЕАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Moroz Y. N., Moroz I. Yu. The place and importance of physical recreation in the process of training specialists in physical education

Keywords: *recreation, physical recreation, physical education, human health, health environment*

Нині в Україні існує суспільна необхідність у фахівцях із фізичного виховання та спорту, здатних виконувати рекреаційно-оздоровчу діяльність, що вкрай важливо для пропаганди здорового способу життя, профілактики захворювань і підвищення рівня рухової активності різних верств населення. Особистість фахівця з рекреаційно-оздоровчої діяльності є одним із найважливіших факторів залучення населення до раціональної рухової активності. Критичне осмислення ключових аспектів підготовки таких фахівців слугує потребам розвитку національної галузі фізичної культури й спорту.

Світові глобалізаційні процеси зумовлюють життєву необхідність реалізації спільної європейської політики у сфері підготовки висококваліфікованих кадрів вищої школи. Вивчення досвіду підготовки фахівців потребує критичного аналізу здобутків освітньої системи нашої країни. Її адаптація до національних потреб дасть можливість реалізувати позитивні тенденції в закладах вищої освіти України. Рівень вищої освіти характеризує розвиток цивілізації. Пошук нової парадигми освіти зумовив усвідомлення необхідності модернізації вищої освіти як глобального процесу, що охоплює всі сфери суспільства. Парадигма освіти у сфері фітнесу й рекреації останніми десятиліттями суттєво змінилася в усьому світі, що пояснюється орієнтацією

на принципово нове розуміння сутності фізичної рекреації та її ролі в освітній системі [1]. Водночас в Україні нині існує суспільна необхідність у фахівців із фізичного виховання та спорту, здатних виконувати рекреаційно-оздоровчу діяльність, що вкрай важливо для пропаганди здорового способу життя, профілактики захворювань і підвищення рівня рухової активності різних верств населення [2-5]. Тому існує потреба у визначенні ключових аспектів та тенденцій підготовки фахівців із рекреаційно-оздоровчої діяльності, критичне осмислення яких слугуватиме потребам розвитку галузі в Україні.

Рекреаційно-оздоровча рухова діяльність відзначається динамізмом, різноманіттям форм, напрямів, універсальністю їх використання, орієнтованих на максимальне задоволення потреб людини. Згідно з тлумаченням О. Андрєєвої, рекреаційно-оздоровча діяльність – це процес взаємодії людини з довкіллям, завдяки чому вона досягає свідомо поставленої мети, яка виникла внаслідок появи потреби в активному відпочинку, отриманні задоволення, оздоровленні, відновленні фізичних і духовних сил у вільний або спеціально визначений час, що стимулює рухову та соціальну активність і створює оптимальні умови для творчого самовираження особистості [2]. До специфічних засобів та методів оздоровчої рекреації, що включають елементи цікавості й розваги, відносять фізичні вправи невеликої інтенсивності, рухливі та спортивні ігри, туризм, ідеомоторну рухову діяльність тощо.

Питання про статус фахівця з фізичної рекреації сьогодні дуже важливе, оскільки парадигма освіти у сфері дозвілля, фітнесу й рекреації в останні десятиліття суттєво змінилася в усьому світі, що пояснюється орієнтацією на принципово нове розуміння сутності фізичної рекреації та її ролі в освітній системі [6]. Це пов'язано з кризовою ситуацією у сфері фітнесу й рекреації, які характеризуються такими чинниками, як обмежена рухова активність населення, невідповідність потребам населення послуг, що надаються засобами фізичної культури за місцем проживання, роботи громадян і в місцях масового відпочинку населення, невисока престижність професій у сфері фізичної культури й спорту, низький рівень матеріального заохочення працівників бюджетного сектору цієї сфери; неефективна система підготовки фахівців. Облік основних закономірностей розвитку сфери фітнесу та рекреації, розробка нових рекреаційних і фізкультурно-оздоровчих технологій неминуче приводять до необхідності зміни змісту діяльності фахівців, мета яких – упровадження цих технологій у практику.

У сучасний період освіта в сфері фітнесу та рекреації зазнала значних змін в усьому світі, що зумовлено орієнтацією на принципово нове розуміння сутності фізичної рекреації та її ролі в освітній системі [3, 7]. Із позицій сьогодення постала нагальна потреба в розробленні та обґрунтуванні системи професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності. У Національній стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» стверджується, що «останнім часом в

Україні спостерігається позитивна тенденція до зростання кількості осіб, які використовують різні види та форми оздоровчої рухової активності» [8]. Результати досліджень науковців свідчать про те, що з усіх факторів, які впливають на залучення людини до рухової активності і роблять ці заняття невід'ємним компонентом її життя, найбільш важливим є особистість фахівця-професіонала в галузі оздоровчого фітнесу та рекреації [4]. Отже, виходячи з вище сказаного, можна зробити такий висновок, що найважливішим завданням теорії та методики професійної освіти є пошук нових форм, засобів і методів, які б допомогли сформувати ефективну систему підготовки фахівців з фізичної рекреації, яка максимально відповідає умовам та вимогам професійної діяльності з оздоровлення населення засобами фізичної культури.

Список використаних джерел:

1. Андреева О., Благій О. Аспекти підготовки кадрів з рекреаційно-туристської діяльності. *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення*: матер. IV Всеукр. конф. Львів, 2004. С. 244-245.
2. Андреева О. В. Фізична рекреація: монографія. Київ: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. 280 с.
3. Bielikova N., Indyka S. Formation of the operational-actionable component of the future physical rehabilitation specialists' readiness to health protection activity. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: зб. наук. праць. Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2014. № 4 (28). С. 30-35.
4. Кругій К. Л., Павлютенков Є. М. Педагогічне проектування як засіб становлення і розвитку ключових компетентностей суб'єктів освітнього простору: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 14-15 жовтня 2010 р.). Запоріжжя: ЛПКС, 2010. 316 с.
5. Skrupchenko I. T. Theoretical and methodical aspects of training of specialists to work in the sphere children's-youthful tourism in the universities of Ukraine. *Topical problems of modern science* (June 16, 2017, Warsaw, Poland). Warsaw: Research and Scientific Group Warsaw, 2017. № 5. С. 36-40.
6. Жданова О., Господарчук Т. Участь центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» у вирішенні проблеми оптимізації обсягів рухової активності населення. *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення*: матер. IV Всеукр. конф. Львів: ЛДУФК, 2008. С.169-173.
7. Мороз Ю. В., Скрипченко І. Т. Виховний потенціал фізичної рекреації. *Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук*: матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Мелітополь, 24 листопада 2021 р.). Мелітополь: ТДАТУ, 2021. Т. 1. С. 213-215.
8. Дутчак М. В. Класифікація професій у сфері фізичної культури і спорту України: стан та перспективи. *Спортивна наука України*. 2010. № 2. С. 25-41.

Навчальне видання

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА В УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ ОСВІТІ:
СВІТОВА ПРАКТИКА ТА СУЧАСНІ ТРЕНДИ

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

13 квітня 2023 року

Редактори, оригінал-макет – *Є. В. Коваленко-Марченкова, А. В. Самотуга*

Scientific edition

PHYSICAL CULTURE IN UNIVERSITY EDUCATION:
WORLD PRACTICE AND MODERN TRENDS

Materials of the International scientific and practical conference

April 13, 2023

Editors, original layout – *Ye. V. Kovalenko-Marchenkova, A. V. Samotuha*

Підп. до друку 21.04.2023. Формат 60x84/16. Друк – трафаретний, цифровий.
Гарнітура – Times. Ум.-друк. арк. 21,7. Обл.-вид. арк. 23,25.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, rrv_vonr@dduvs.in.ua